

MESTO NITRA

Materiál na rokovanie Mestského zastupiteľstva v Nitre

Predkladateľ:	Marek Hattas, primátor mesta Nitry
Číslo materiálu:	1322/2026
Názov materiálu:	Návrh na vytvorenie položky v rozpočte mesta na úhradu zákonných povinností pri EÚ fondoch
Spracovateľ:	Mgr. Vladimír Ballay, vedúci odboru projektového a strategického riadenia
Napísal:	Mgr. Vladimír Ballay, vedúci odboru projektového a strategického riadenia
Prizvať:	-
Dátum rokovania MZ:	14.05.2026
Dátum vyhotovenia:	01.06.2026

Návrh na uznesenie:	Návrh na uznesenie: Mestské zastupiteľstvo v Nitre p r e r o k o v a l o Návrh na vytvorenie položky v rozpočte mesta na úhradu zákonných povinností pri EÚ fondoch schvaľuje vytvorenie položky v rozpočte mesta na úhradu zákonných povinností pri EÚ fondoch Predfinancovanie a DPH vo výške 692 000 €
----------------------------	---

Podpis predkladateľa:	
------------------------------	--

Dôvodová správa

Mesto Nitra v súčasnosti začína čerpať zdroje z Programu Slovensko zo schválených projektov. Došlo k zmene riadiacej dokumentácie oproti predošlému obdobiu, kedy sme pravidelne využívali možnosť predfinancovania, t.j. požiadanie o zdroje po obdržaní faktúry a do 60 dní úhrada po poskytnutí zdrojov zo strany ministerstva. Novým programom sa zmenili postupy ohľadom kontroly verejného obstarávania s nadväznosťou na žiadosti o platbu - zálohové, predfinancovanie, refundácia. V rámci procesu žiadosti o platbu nie je možné požiadať o financovanie zo strany poskytovateľa, pokiaľ projekt nemá ukončenú kontrolu verejného obstarávania alebo sa nachádza v procese zmeny projektu z rôznych dôvodov ako je napr. zmena harmonogramu, práce navyše, dodatky a podobne. V prípade ak dochádza k týmto zmenám prostredníctvom dodatkov, tak je povinná kontrola verejného obstarávania. Pri začatí realizácie projektov a následnej potrebnej kontrole VO, dochádza k pozastaveniu poskytnutia zdrojov zo strany poskytovateľa a tým k problémom v splatnosti faktúr.

Ideálny proces projektu bez dodatkov je nasledovný:

1. Podanie ŽoNFP
2. Verejné obstarávanie na zhotoviteľa
3. Rozhodnutie o schválení NFP a podpis zmluvy o NFP
4. Kontrola VO
5. Realizácia diela
6. Žiadosť o platbu – zálohová 40% - 80 % z NFP (podľa možností projektu)
7. Vyúčtovanie zálohovej platby
8. Žiadosti o platbu – predfinancovanie
9. Ukončenie projektu/ kolaudácia

V rámci zmlúv o dielo sú nastavené mesačné fakturácie s maximálnou zákonnou lehotou splatnosti 60 dní v zmysle Obchodného zákonníka. Zároveň viazanosť účinnosti zmlúv je až na výsledok kontroly VO, t.j. buď že nespadá pod rizikové VO alebo výsledok kontroly VO zo strany ÚVO. Avšak aj pri takto nastavených pravidlách dochádza k problémom.

Vzorovým príkladom je projekt rekonštrukcie fontán v Nitre, kde sme si ako mesto prešli celým procesom až k výsledku kontroly VO, po ktorej sme odovzdali dielo na realizáciu. Keďže došlo k zmene rozpočtu po VO voči rozpočtu pri predložení NFP, je potrebné túto skutočnosť zosúladiť. Zo strany OPaSR bola zaslaná žiadosť na úpravu rozpočtu v zmysle výsledku VO na Riadiaci orgán MIRRI. V súčasnosti čakáme na ich odsúhlasenie a následný dodatok k zmluve o NFP. Keďže po kontrole VO sa zmluva o dielo stala účinnou, tak bolo odovzdané dielo na realizáciu zhotoviteľovi. Zhotoviteľ odovzdal faktúry za prvý mesiac prác so splatnosťou 60 dní. V zmysle zákona sme povinný uhradiť DPH najneskôr nasledujúci mesiac po obdržaní faktúry. K tejto zákonnej povinnosti máme v rozpočte OPaSR vyčlenenú položku, ktorú používame na úhradu DPH faktúr, na ktoré nemáme zdroje zo zálohových žiadostí o platbu. Za prvý mesiac prišli faktúry nasledovne:

Fontána okresný úrad: 29 383,41 € bez DPH, 1 469,17 € DPH, celkovo 30 852,58 €

Fontána okresný súd: 52 440,9 € bez DPH, 12 061,41 € DPH, celkovo 64 502,31 €
Fontána PKO: 40 326,41 € bez DPH, 9 275,07 € DPH, celkovo 49 601,48 €
Faktúry sú vystavené k obdobiu 30.4.2026, a teda ich splatnosť je začiatok mesiaca júl a zároveň k 31.5.2026 budú vystavené nové faktúry za ďalší mesiac prác.

V minulosti sme žiadali Mestské zastupiteľstvo v Nitre o pokrytie výdavkov z rozpočtu mesta pri projektoch Cyklotrasa – Prepoj Krškany a Multifunkčná plocha ZŠ Cabajská, nakoľko sme boli po splatnosti faktúr z dôvodov, ktoré boli uvedené v dôvodových správach jednotlivých materiálov. V súčasnosti sme boli pri projekte stavby na ZŠ Cabajskej pri prvej faktúre v omeškaní 3 mesiace, t.j. splatnosť 7.2.2026, úhrada 5.5.2026. Tento projekt je samostatne predložený v MZ na dofinancovanie z vlastných zdrojov, nakoľko máme predložené zo strany dodávateľa ďalšie faktúry po splatnosti 2 a 29 dní k 3.6.2026.

Vytvorením položky v rozpočte chceme vytvoriť mechanizmus, ktorým by sme z danej položky vedeli hrať faktúry, ktoré sú kryté rozpočtom a zároveň aj zmluvou o NFP. V realite to bude znamenať, že z tejto položky by došlo k úhradám zákonných povinností mesta, t.j. faktúry pred splatnosťou a DPH. Po refundácii platieb by sa zdroje od poskytovateľa vrátili späť na túto položku a v budúcnosti by sa alokované zdroje na tejto položke následne použili na spolufinancovanie projektov, na ktoré v zmysle schváleného zoznamu projektových zámerov potrebujeme približne 2 077 269,61 Eur bez neoprávnených výdavkov, ktoré pri niektorých projektoch vznikli z dôvodu podmienok výzvy a bez prípadných prác navyše. Kumulatívny odhad je na úrovni cca 3 mil. Eur na úspešné ukončenie projektov. Zatiaľ na položku spolufinancovanie projektov bolo vyčlenených 1 mil. Eur.

Navrhujeme vytvoriť položku **Predfinancovanie a DPH, na ktorú by sa presunula suma z Položky OPaSR Rekonštrukcia MŠ Horné Krškany vo výške 692 000 Eur.** Daná suma bola vypočítaná ako rozdiel krytia v rozpočte na túto investičnú akciu kde v rozpočte OPaSR je 900 000 Eur a OVaR je 1 760 000 Eur, spolu 2 660 000 Eur. Investičná akcia po VO je vo výške 1 968 000 Eur, a teda rozdiel nie je potrebný na realizáciu akcie. Zároveň cca 70 % zdrojov sa vráti späť z dôvodu schválenia NFP na energetickú časť aktivít projektu.

Nižšie uvádzame aj stanovisko Ministerstva, ktoré od nás žiada vypustiť klauzulu účinnosti zmluvy o dielo na kontrolu VO. V takomto prípade sa dostávame do stavu, že vysúťažené zmluvy o dielo budú účinné hneď po podpise zmluvy o NFP, kedy sa dostávame ešte do väčšieho časového sklzu. Kontrolu VO vieme odovzdať až po účinnosti zmluvy o NFP. Po odovzdaní diela na realizáciu, prídu fakturácie po mesiaci so 60 dňovou splatnosťou. Zo skúseností trvá riziková analýza kontroly VO približne jeden mesiac a v prípade posúdenia rizika a kontroly na ÚVO je časový rámec kontroly okolo 60-90 dní. V zmysle týchto faktov mesto Nitra nedokáže uhradiť dané faktúry a dostáva sa do stavu po splatnosti. Zmluva o dielo definuje sankčný mechanizmus, kde zhotoviteľ si vie nárokovať úrok z omeškania za každý deň omeškania platby po splatnosti.

Textácia žiadosti o úpravu účinnosti zmlúv zo strany MIRRI: „*V zmysle usmernenia a požiadavky Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR, riadiaci orgán pre P SK (ďalej len „RO pre P SK“) **pre oblasť uplatňovania odkladacích podmienok účinnosti v zmluvách s dodávateľmi v nadväznosti na vykonávanie***

kontroly procesov verejného obstarávania si Vás dovoľujeme informovať a usmerniť:

- v rámci právnych dokumentov a riadiacej dokumentácie nesmie Sprostredkovateľský orgán požadovať uplatňovanie odkladacích podmienok v zmluvách, ktoré uzatvárate Vy alebo Vaši partneri so svojimi dodávateľmi. Odporúčanie, ktoré tvorí právny rámec pre uplatňovanie odkladacích podmienok, upravené v časti 2.1.2.3 bod 2 Príručky k procesu a kontrole verejného obstarávania / obstarávania, sa až do revízie príručky nebude ďalej aplikovať. Cieľom je zefektívniť a zjednodušiť procesy implementácie tak, aby nedochádzalo k zbytočným zdržaniam v realizácii projektov spôsobených nedostatočnou pružnosťou kontrolného systému postupov pri obstarávaní tovarov, služieb alebo stavebných prác prijímateľmi alebo partnermi (prípadne aj užívateľmi).
- zároveň je v zmysle vyššie uvedeného usmernenia potrebné tieto odkladacie podmienky buď odstrániť dodatkom k existujúcim zmluvám s dodávateľmi alebo poskytovateľ zabezpečí aktiváciu týchto podmienok vydaním dokumentu/potvrdenia o aktuálnom neuskutočnení kontroly procesu verejného obstarávania k danej zmluve s dodávateľom s tým, že prijímatelia budú všeobecne informovaní, že ku kontrole môže dôjsť v režime ex-post kedykoľvek v budúcnosti. Uvedené sa uplatňuje vo vzťahu k zákazkám nerizikovým alebo s nízkym rizikom.“

*Príručka k procesu a kontrole VO časť: 2.1.2.3 bod 2: Prijímateľ má možnosť určiť odkladaciu podmienku účinnosti v zmluve, uzavretej s úspešným uchádzačom v prípade všetkých typov zákaziek. V prípade voľby tohto postupu sa odporúča nasledovná formulácia odkladacej podmienky: „**Zmluva nadobudne účinnosť po ukončení kontroly, ak ÚVO ako SO neidentifikoval nedostatky, ktoré by mali alebo mohli mať vplyv na výsledok VO, pričom rozhodujúci je dátum doručenia záznamu z kontroly prijímateľovi. Ak boli v rámci kontroly VO identifikované nedostatky, ktoré mali alebo mohli mať vplyv na výsledok VO, zmluva nadobudne účinnosť momentom doručenia písomnej akceptácie navrhovanej ex ante finančnej opravy uvedenej v správe z kontroly vypracovanej poskytovateľom a kumulatívneho splnenia podmienky na uplatnenie ex ante finančnej opravy podľa tejto príručky. Ak zákazka, ktorej výsledkom bolo uzavretie zmluvy nebola predmetom kontroly ÚVO ako SO z dôvodu, že nebola vyhodnotená ako riziková, zmluva nadobudne účinnosť dňom doručenia oznámenia poskytovateľa prijímateľovi, že zákazka nebola na základe poskytovateľom vykonanej rizikovej analýzy vyhodnotená ako riziková.**“ Prijímateľ je povinný oznámiť druhej zmluvnej strane dátum nadobudnutia účinnosti zmluvy do 3 pracovných dní odo dňa nadobudnutia jej účinnosti, inak lehoty podľa zmluvy neplynú.*

Stanovisko referátu právneho a vymáhania pohľadávok k dohode o splatnosti faktúr:

Splatnosť peňažného záväzku z dodania tovaru alebo poskytnutia služby, zo zmluvného vzťahu v ktorom je dlžníkom subjekt verejného práva, upravuje Obchodný zákonník v ustanovení § 340b. Ustanovením § 340b došlo k transpozícii čl. 4 ods. 3 a

6 smernice 2011/7/EU, na základe novely Obchodného zákonníka (zákon č. 9/2013 Z. z.).

Ustanovenie § 340b Obchodného zákonníka je v zmysle § 263 ods. 1 Obchodného zákonníka ustanovením kogentným, od ktorého sa strany nemôžu odchýliť, t.j. je vylúčená zmluvná voľnosť pri úprave práv a povinností.

Podľa § 340b ods. 1 Obchodného zákonníka, ak je dlžníkom subjekt verejného práva, je základná lehota splatnosti peňažného záväzku 30 dní. Začiatok plynutia 30-dňovej lehoty sa počíta odo dňa doručenia dokladu alebo odo dňa poskytnutia riadneho plnenia. Ktorá z týchto možností sa použije závisí od toho, ktorý z uvedených dní nastal skôr. Obchodný zákonník zároveň zakazuje dohodu medzi subjektom verejného práva (dlžníkom) a veriteľom o dátume doručenia dokladu. Ako vyplýva aj z dôvodovej správy k zákonu č. 9/2013 Z. z., ktorým bol Obchodný zákonník novelizovaný, predpokladom pre osobitné odchylné dojednanie lehoty splatnosti je, že osobitne zmluvne dohodnutá lehota splatnosti nikdy nebude dlhšia ako 60 dní, takéto dojednanie dlhšej ako 30 dňovej lehoty splatnosti nebude v hrubom nepomere k právam a povinnostiam vyplývajúcim zo záväzkového vzťahu pre veriteľa v zmysle nového § 369d bez toho, aby pre osobitné dojednanie existoval spravodlivý dôvod a zároveň takéto osobitné dojednanie dlhšej lehoty splatnosti je odôvodnené osobitnou povahou predmetu plnenia. Uvedené predpoklady musia byť naplnené v danom prípade kumulatívne.

Aj v prípade, že ide o subjekt verejného práva je preto možné, aby si strany dojednali dlhšiu lehota splatnosti, ako je 30 dní. Musia však byť kumulatívne splnené nasledujúce predpoklady, ktoré požaduje zákon:

- a) musí ísť o výslovné zmluvné dojednanie,
- b) ktoré nesmie byť v hrubom nepomere k právam a povinnostiam vyplývajúcim zo záväzkového vzťahu pre veriteľa podľa § 369d,
- c) takéto dojednanie je odôvodnené povahou predmetu plnenia záväzku,
- d) dohodnutá lehota splatnosti nesmie presiahnuť 60 dní.

Z ustanovenia § 340b Obchodného zákonníka tak jednoznačne vyplýva, že ak je dlžníkom subjekt verejného práva, lehota splatnosti nesmie nikdy presiahnuť 60 dní. Prípadná dohoda o dlhšej splatnosti záväzku mesta napr. viazanie splatnosti na vyplatenie finančných prostriedkov mestu zo strany poskytovateľa NFP, by bola z dôvodu kogentnosti ustanovenia § 340b Obchodného zákonníka v spojení s § 369d Obchodného zákonníka neplatná.

Navyššie takéto dohoda o splatnosti by bola zároveň aj neurčitá, nakoľko nie je možné jednoznačne určiť, kedy a za akých podmienok dôjde k splneniu peňažného záväzku zo strany mesta. Zároveň takéto dojednanie by zbavovalo zhotoviteľa práva požadovať úroky z omeškania, na ktoré mu vzniká právo v prípade, ak si mesto nesplní svoj peňažný záväzok znejúci na zaplatenie ceny diela, resp. jej časti riadne a včas, t.j. v lehote splatnosti. Uvedené by bolo v rozpore s kogentnými ustanoveniami §§ 340b a 369d Obchodného zákonníka. Zhotoviteľ by sa tak mohol domáhať, a to aj súdnou cestou, zaplatenia svojej pohľadávky spolu s úrokom z omeškania. Zmluvné ustanovenie o dlhšej lehote splatnosti v rozpore s ustanovením § 340d Obchodného

zákonníka by mestu neposkytovalo ochranu pre prípad, že finančné prostriedky od poskytovateľa NFP nedostalo v lehote splatnosti faktúry (60 dní).

Tieto závery potvrdzuje aj judikatúra - rozsudok Krajského súdu Košice 2Cob/121/2024 zo dňa 9.4.2025. V danej súdnej veci zhotoviteľ žaloval objednávateľa, ktorým bolo mesto Prešov o zaplatenie úrokov z omeškania. Krajský súd v rozhodnutí jasne potvrdil, že pri subjekte verejného práva (obec) platí kogentná úprava § 340b Obchodného zákonníka o maximálnej lehote splatnosti 60 dní. Krajský súd ďalej uviedol, že sledovaný úmysel mesta vylúčiť svoje omeškание s úhradou ceny diela a to až do okamihu, pokiaľ by obdržal nenávratný finančný príspevok od riadiaceho orgánu na základe zmluvy o poskytnutí NFP nie je možné dosiahnuť dohodou, keďže konanie, resp. nekonanie a omeškание riadiaceho orgánu, nemá ani povahu nepredvídateľnej prekážky v čase vzniku záväzku. Vo všeobecnosti by to bolo možné dosiahnuť tým, že by si strany zmluvy o dielo dohodli odkladaciu podmienku splatnosti ceny diela, čo však nie je možné v posudzovanom spore. Žalovaný je totiž subjektom verejného práva, pričom na zmluvný vzťah strán sporu je potrebné aplikovať aj príslušné ustanovenia Obchodného zákonníka, ktoré sú dôsledkom transpozície smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/7/EÚ o boji proti omeškaným platbám. Omeškание dlžníka (mesta) vzniká automaticky uplynutím lehoty splatnosti (30 dní, najviac však 60 dní) bez ohľadu na to, či mesto dostalo peniaze od poskytovateľa NFP alebo nie. Tento právny názor je v súlade s predchádzajúcim uznesením toho istého súdu (2Cob/55/2023).

Dohodnutím splatnosti a vylúčenia úrokov z omeškania v rozpore s §§ 340b a 369d Obchodného zákonníka by mohlo byť posúdené aj ako porušenie ustanovenia § 10 ods. 2 ZVO, v zmysle ktorého je verejný obstarávateľ povinný dodržiavať princíp rovnakého zaobchádzania, princíp nediskriminácie hospodárskych subjektov, princíp transparentnosti, princíp proporcionality a princíp hospodárnosti a efektívnosti. Narušenie princípov verejného obstarávania by mohlo byť zo strany ÚVO, ktoré v rámci Programu Slovensko vykonáva kontrolu VO ako sprostredkovateľský orgán, vyhodnotenú najmä z dôvodu, že do verejného obstarávania na realizáciu verejnej zákazky by sa mohlo prihlásiť viacero záujemcov, ak by platobné podmienky dané verejným obstarávateľom boli štandardné a zákonné. Stanovenie podmienok v rozpore s §§ 340b a 369d Obchodného zákonníka by totiž mohlo byť posúdené ako nekalá/nepriemeraná zmluvná podmienka obmedzujúca účasť hospodárskych subjektov vo verejnom obstarávaní a teda ako porušenie princípu nediskriminácie hospodárskych subjektov a princíp proporcionality v zmysle § 10 ods. 2 ZVO.